

V E N D I M
“NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË”

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Fehmi Abdiu,	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Zija Vuci,	Anëtar i “ “
Hajredin Fuga,	Anëtar i “ “
Alfred Karamuço,	Anëtar i “ “
Bardha Selenica,	Anëtar i “ “
Kristofor Peçi,	Anëtar i “ “
Kujtim Puto,	Anëtar i “ “
Sokol Sadushi,	Anëtar i “ “

me sekretare Arbenka Lalica, më datë 17.02.2000, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.10 Akti, që i përket:

KËRKUESE: GJYKATA E LARTË

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

1. KUVENDI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, në mungesë
2. KËSHILLI I MINISTRAVE, në mungesë

O B J E K T I

Papajftueshmëria me Kushtetutën e nenit 473 të Kodit të Procedurës Civile në paragrafin e dytë shprehja, “nuk mund të marrin pjesë gjyqtarët që kanë gjykuar çështjen” dhe në paragrafin e katërt shprehja, “që nuk kanë marrë pjesë në gjykimin e çështjes”.

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, në çështjen civile me paditësa, Zyra Avdiu etj., dhe të paditur, Fatime Bodinaku e Banka e Kursimeve Tiranë, me objekt “Deklarimin e pavlefshëm të dëshmisë së trashëgimisë”, në seancë gjyqësore, duke iu referuar nenit 145/2 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, kanë vendosur pezullimin e gjykimit dhe dërgimin e çështjes Gjykatës Kushtetuese për t’u shprehur sipas objektit të sipërcituar të kërkesës.

Kërkuesi në vendimin e tij të pezullimit të çështjes ka parashtruar disa argumenta lidhur me këtë çështje duke arsyetuar se:

- me interpretimin e dispozitës së sipërcituar konkludohet se nuk ndalohej pjesëmarrja në gjykimin e çështjes në Kolegjet e Bashkuara të Bashkuara të Gjyqtarëve edhe pse kanë marrë pjesë më parë në gjykimin e çështjes në kolegji, por kufizohet pjesëmarrja e tyre në kolegjin seleksionues dhe qenia si relator në gjykimin në Kolegjet e Bashkuara;

- çënohet procesi i rregullt ligjor sipas nenit 42/1 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, sepse preket mënyra e formimit të trupit gjykues;

- neni 72 pika 4 e Kodit të Procedurës Civile që nuk lejon pjesëmarrjen e gjyqtarëve në një shkallë tjetër të procesit do të zbatohet edhe për gjyqtarët e Gjykatës së Lartë (ish Gjykata e Kasacionit) të cilët nuk duhet të marrin pjesë në gjykimin e çështjes në Kolegjet e Bashkuara, kur ata kanë marrë pjesë në kolegjin përkatës.

GJYKATA KUSHTETUESE

pasi shqyrtoi dokumentet dhe bisedoi çështjen në tërësi.

V Ë R E N:

Neni 145, pika 2 e Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, i njeh drejtën gjyqtarëve që në çdo fazë të gjykimit, kur ato çmojnë se ligjet vijnë në kundërshtim me Kushtetutën, të mos i zbatojnë ato, duke vendosur pezullimin e çështjes dhe dërgimin e saj Gjykatës Kushtetuese.

Përmbytja e kësaj dispozite ka të bëjë me kontrollin kushtetues të ligjeve, të realizuar nga

Gjykata Kushtetuese, por që për inicues ka gjykatat e sistemit të zakonshëm, të cilat pezullojnë gjykimin kur gjatë shqyrtimit të një çështjeje gjyqësore ende të pazgjidhur, përfundimi i së cilës varet nga ligji konkret, arrijnë në përfundimin se ligji nuk është i pajtueshëm me Kushtetutën. Ky lloj gjykimi kushtetues kërkon domosdoshmërisht ekzistencën e një lidhjeje të drejtpërdrejtë midis ligjit, antikushtetutshmëria e të cilit çmohet si e tillë nga gjykata dhe zgjidhjes së çështjes konkrete.

Në çështjen e paraqitur për shqyrtim në Gjykatën Kushtetuese, kërkuesi nuk e ka vlerësuar këtë kriter të rëndësishëm, pasi pezullimi i gjykimit të saj në seancë gjyqësore në Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, duke arsyetuar se pjesë të veçanta të nenit 473 të Kodit të Procedurës Civile janë papajtueshme me Kushtetutën, përbën një tejkalim të vetë kuptimit që duhet të ketë përmbajtja e nenit 145, pika 2 e Kushtetutës.

Rregullimet ligjore të parashikuara në nenin 473 të Kodit të Procedurës Civile, kanë të bëjnë me mënyrën e ushtrimit të rekursit në interes të ligjit ndaj vendimeve të formës së prerë si dhe me procedurën që ndiqet nga ana e gjyqtarëve të Gjykatës së Lartë në këtë fazë të shqyrtimit të çështjes. Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë që kanë shqyrtuar çështjen konkrete në seancë gjyqësore kanë vendosur gabimisht pezullimin e çështjes, në kuptim të nenit 145, pika 2 e Kushtetutës me idenë se neni 473 i Kodit të Procedurës Civile është çmuar nga ana e tyre si i papajtueshëm me Kushtetutën, për arsye se kjo dispozitë procedurale nuk është e zbatueshme gjatë procedurës së gjykimit në Kolegjet e Bashkuara, pasi i përket kolegjit seleksionues dhe një faze tashmë të përfunduar. Gjithashtu, për rastin konkret nuk rezulton që të ekzistojë ndonjë lidhje e drejtpërdrejtë e antikushtetutshmërisë së dispozitës konkrete të atakuar me mënyrën e zgjidhjes së çështjes me objekt pavlefshmërinë e dëshmisë së trashëgimisë nga ana e Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

Për Gjykatën Kushtetuese është i mjaftueshëm arsyetimi i mësipërm për të arritur në përfundimin se kërkesa e Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, meqenëse nuk i përgjigjet kuptimit të nenit 145/2 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, është e pabazuar dhe për rrjedhojë duhet rrëzuar.

Megjithatë, duke u nisur nga fakti se kërkuesi me argumentet që ka parashtruar lidhur me papajtueshmërinë e nenit 473 të Kodit të Procedurës Civile me Kushtetutën, ka bërë një interpretim të gabuar jo vetëm të ligjit konkret, por edhe të vendimit nr.48, datë 30.07.1999 të gjykatës Kushtetuese, çmohet e domosdoshme që të arsyetohet edhe mbi pretendimet e tjera të tij.

Argumenti kryesor që përdor kërkuesi në këtë çështje, sipas të cilit kufizimet e parashikuara në nenin 473 të Kodit të Procedurës Civile lidhur me mospjesëmarrjen në kolegjin seleksionues të gjyqtarëve që kanë gjykuar më parë çështjen si dhe caktimi i relatorit me short nga gjyqtarët që nuk kanë marrë pjesë në gjykimin e çështjes, çënojnë nenin 42/1 të kushtetutës për procesin e rregullt ligjor, është i pabazuar dhe njëkohësisht dhe kontradiktor.

Neni 473 i Kodit të Procedurës civile është hartuar nga ligjvënësi në një mënyrë që t'i garantojë palëve në gjykim, një proces të rregullt ligjor. Fakti i mospjesëmarrjes në kolegjet seleksionuese të gjyqtarëve që kanë gjykuar më parë çështjen, apo caktimi i relatorit nga ata gjyqtarë që nuk e kanë gjykuar më parë çështjen, janë elementë të rëndësishëm ligjor që i shërbejnë garantimit të zhvillimit normal të një gjykimi të rregullt dhe të paanshëm.

Pranimi i pretendimeve dhe i objektit të kërkesës që parashtron venimi i Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë për shfuqizimin e atyre kufizimeve që parashikon neni 473 i Kodit të Procedurës Civile, që në vetvete përmbajnë më shumë garanci për një gjykim të drejtë dhe të paanshëm, bie ndesh me argumentet e kërkesit dhe me vetë konceptin që ai ka kriuar për rregullsinë e procesit gjyqësor.

Gjithashtu, edhe referimi i kërkesit në vendimin nr.48, datë 30.07.1999 të Gjykatës Kushtetuese, jo vetëm është i pasaktë dhe i gabuar, por njëkohësisht interpretimi që Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë kanë marrë përsipër t'i bëjnë këtij vendimi përfundimtar dhe të detyrueshëm për të gjithë, për edhe një tejkalim në kompetencat e këtij organi gjyqësor.

Vendimi i sipërcituar i Gjykatës Kushtetuese nuk ka patur arsye dhe as qëllimin të bëjë referime në nenin 72 të Kodit të Procedurës Civile, por ka interpretuar dispozitat kushtetuese që lidhen me parimin e paansisë në gjykim.

Mospjesëmarrja në shqyrtimin e ankimeve të vendimeve të gjyqtarëve të shkarkuar nga detyra në Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë e disa anëtarëve të kësaj gjykate, të cilët kanë marrë pjesë dhe kanë votuar më parë me cilësinë e anëtarit në mbledhjet e Këshillit të Lartë të Drejtësisë, është një çështje paanshmërie që nuk duhet konfunduar me rastet e papajtueshmërisë

ndërmjet funksioneve.

Interpretimi që i është bërë dispozitave kushtetuese lidhur me parimin e paanësisë në gjykim nga Gjykata Kushtetuese dhe respektimi i këtij parimi, nuk duhet të keqkuptohet dhe as të bëhet shkak që çështjet, të cilat paraqiten për shqyrtim pranë Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, të mbeten pa u gjykuar me arsyetimin, se shkelet parimi i paanësisë në gjykim dhe cënohet procesi ligjor. Parimi i paanësisë në gjykim është i detyrueshëm të respektohet dhe zbatohet nga çdo organ gjyqësor, por kjo nuk duhet të krijojë pamundësi në marrjen e vendimit dhe krizë institucionale për organin gjyqësor, siç janë Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, i cili është i vetëm në ushtrimin e kësaj kompetence dhe që detyrë primare ka përmbushjen e funksionit të tij kushtetutes.

Për sa më sipër, Gjykata Kushtetuese arrin në përfundimin se kërkesa e paraqitur nga Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë është e pabazuar dhe për rrjedhojë nuk duhet pranuar.

PËR KËTO ARSYE:

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, duke u bazuar në nenet 131,132 dhe 145 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë si dhe në nenet 72 e 86 të Ligjit nr.8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë“, njëzëri,

V E N D O S I

Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Tiranë, më 07.04.2000
Nr.10 i Regj.Themeltar
Nr.15 i Vendimit